

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14
Pe o lună . 2.40
Numărul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Ce e „Tribuna” zilelor noastre?

De Octavian Goga.

VIII.

Adevăruri.

Cer iertare cetitorilor pentru obo-
seala ce le-am pricinuit prin paginile
de până acum, cari au avut menirea
să lămurească dreptul de existență a
unei instituții, împotriva căreia din
motive străine de interesele generale
ale neamului s'a pornit o violență și
nedreaptă campanie de distrugere. Am
socotit însă, că e o datorie morală a
mea ca, după provocări fără sfârșit,
să dau lămuririle și justificările cari
nu mai puteau fi retăcute, fără a arunca
prin aceasta o umbră asupra intențiilor
curate ale unor oameni cinstiți. De
sigur, că pe cât de dureroase au fost
pentru publicul cetitor, pe atât de amare
au fost pentru cel ce-a prins într'un
mănunchiu aceste constatări triste. Cu
toată amărăciunea însă, ce-ți inspiră
pornirile de dușmănie între frați, în
aceste zile când numai închegarea de-
savârșită ne poate salva de urgia va-
lului cutropitor, cu toată întristarea
ce-ți lasă în suflet clipele destul de jal-
nice prin cari ne strecurăm acum, to-
tăș avem mângâierea, că orice luptă,
cât de îndărătnică, pentru susține-
rea adevărului, cu toate desavantagiile
ciocnirilor trecătoare, nu poate fi pă-
răbitoare. Pe lângă folosul incontestabil
al acestor frământări, cari au fost
prilej de-a ne cunoaște pe noi în-
sine, scoțând la iveală multe patimi
cari dormitau în umbră, trebuie să re-
cunoaștem că discuțiile noastre au avut
marul de-a s'gudui puțin opinia publică
în apatia ce-o cuprinsese în vremea
urmă și, cu notele de sinceritate
aspirată ce s'au aruncat, au distrus
seamă din formulele unei ipocrizii
tradiționale.

Apropiindu-ne acum de sfârșitul con-
statărilor noastre, de sigur prea pri-
te pentru a putea lumina măcar în
parte năzuințele cari se desprind din
muncă a unui mănunchiu de
oameni, ne va fi îngăduit a le grupa
în nou în câteva cuvinte, pentru a
putea fi cumpănite cu toată ușurința
către cetitorul, care are dreptul să
cără lămuririle cele mai precise.

Ată deci adevărurile cari au fost fi-
tate în scrisul nostru:

I. Ziarul „Tribuna”, apreciind necesi-
tatea de a se închea astăzi toate forțele no-
stre, pentru a asigura astfel o pășire uni-
tă împotriva dușmanului comun, prin pu-
ticarea articolului „Treuga Dei” a făgă-

duit readucerea discuțiilor publicistice la ni-
velul principiar, curmând orice atac personal
și pregătind astfel calea bunei înțelegeri
între frați. De acest angajament s'a ținut,
cu toate loviturile îndurate, cu toată ne-
dreptatea evidentă ce i-s'a făcut prin așe-
zarea ziarului „Românul”, ca organ de con-
curență, tocmai în Arad, timp de-o lună și
mai bine. Cu toate aceste unii dintre frun-
tașii noștri au început din nou o campanie
și mai violentă pentru distrugerea „Tri-
bunii”. Această campanie s'a redeschis prin
publicarea broșurii dlui Alexandru Vaida:
Tisza—Mangra și „Tribuna”, prin răs-
pândirea ei de către organul autorizat al
comitetului național în mii de exemplare,
prin introducerea injuriilor în casele țără-
nești și prin nenumăratele articole de-o vâ-
dită rea voință, publicate în o parte din
presa dela noi și din România. Rămâne
deci stabilit faptul, că urzitorii noi ai re-
gretabilelor îndușmăniri mai recente sânt
numiții factori și că răspunderea pentru stă-
rile triste de azi și din viitor nu cade în
sarcina ziarului „Tribuna”.

II. Detractorii de astăzi ai ziarului „Tri-
buna” sânt tocmai susținătorii de ieri, cari
vreme de-un deceniu și mai bine au lucrat
în netulburată tovarășie, diriguind acest or-
gan de publicitate împreună cu proprietarii
de astăzi, cu cari de vre-o jumătate de an
au ajuns la ceartă. Acest ziar, în jurul că-
ruia s'au grupat în timpul din urmă con-
deiele de seamă din generația mai nouă, a
fost înainte cu un an sărbătorit de toată
obștea românească în frunte, cu dușmanii
lui de astăzi, cari atunci i-au adus cele
mai mari laude, iar acum vor să convingă
lumea, că dela întemeiere a fost o primejdie
națională. Dela praznicul amintitelor tă-
măieri și până astăzi, „Tribuna” n'a să-
vârșit nici o greșală prin care ar merita
oprobriul unor oameni obiectivi, călăuziți
de interesele generale ale neamului. Cu
toate acestea e zilnic acoperită de insulte,
manifestându-se cu-o înverșunare crescândă
tendința de-a se pune stăpânire pe pro-
prietatea materială a acestui ziar, fără
a se ținea seamă de împrejurarea, că scrii-
torii grupați în jurul lui dau cele mai de-
pline asigurări pentru o ținută absolut ire-
proșabilă și corectă.

III. Pentru a se discredită „Tribuna” în
fața maselor de cetitori, a fost inventată
în mod fals și tendențios calomniile, că ar
întreține legături ascunse cu călugărul
Mangra. Rămâne constatat adevărul, că
tocmai în coloanele acestui ziar s-a săvârșit

uciderea politică a numitului transfug, care
din zilele dintâi ale căderii lui morale a
fost înfrânt de intransigența „Tribunii”.
S'a arătat, că pentru acreditarea insultei cu
»tradarea«, au fost folosite escerpte din ar-
ticolele scrise de oameni, cari în numele
cinstei și aptitudinilor ce reprezintă, sânt
invitați la colaborare, de înșiși detractorii
acestui ziar. E evident deci rostul șubred și
imposibil al acestor calomnii izvorâte din
patimă.

IV. Din discuțiile urmate de-o vreme în-
coace în publicistica noastră, se desprinde
constatarea obiectivă, că o mare parte din
loviturile, cari se aplică astăzi ziarului „Tri-
buna”, purced din intoleranța cu care se
primește la noi accentuarea critică a mul-
telor noastre neajunsuri. Acest organ e a-
părătorul libertății de gândire, a cărei înă-
bușire e dorită de unii oameni, cari înadins
confundă rostul lor cu »solidaritatea na-
țională și disciplina de partid«.

V. Acest ziar e o tribună liberă, în ju-
rul căreia s'au grupat scriitorii cei mai de
seamă din Ardeal, cari, în deplină frăție-
tate cu tovarășii lor din Regat, își desfăș-
ură activitatea de regenerare a vieții no-
stre culturale și politice. Convinși, că munca
lor nu poate constitui o tradare și talentul
lor un pericol național, acești scriitori cred
că pot avea un rost în vârtejul frământă-
rilor de astăzi ale poporului nostru și că-
lăuziți de această credință ei merg înainte,
suportând batjocurile și insultele mândrilor
noștri fruntași, cari vorbesc în numele »ex-
perienței politice«.

VI. Din linia de conduită, urmată de zia-
rul „Tribuna”, poate desluși orice judecător
nepreocupat stăruința de-a se îndruma spi-
ritul public la noi spre-o cultură națională,
primejdii de influințele străine ale impor-
tului de suflet ungueresc în mentalitatea căr-
turării noastre. Acest ziar a devenit ecoul
legăturilor de unitate sufletească cu Re-
gatul, create cu deosebire prin înflorirea li-
terară a deceniului din urmă. Multe din
ciocnirile acestui ziar, se pot atribui tocmai
antagonismului firesc dintre reprezentanții
unor concepții izvorite din două centre cul-
turale diametral opuse.

VII. Credincioși principiului de-a ne salva
neanul, mai mult prin noi înșine decât prin
așteptarea platonice a unor constelații po-
litice, a căror fixare nu poate fi influințată
de puterile noastre, scriitorii acestei gazete
au cerut o mai vie și mai sistematică muncă
comitetului nostru național, care pentru cri-

ticele ce i-s'au adus, a răspuns cu-o violență neobișnuită la noi!

Iată adevărul întreg asupra situației nespuse de triste ce s'a creat în publicistica noastră. Cetitorii n'au decât să puie la cântar aceste constatări, să cumpănească calmul cu care au fost formulate, să asemene tonul în care s'au spus, cu epitele de cari sunt saturate coloanele ziarului autorizat și apoi să-și tragă seama pe partea cui e dreptatea. Să se gândească în acelaș timp, întru cât a fost și este justificată toleranța acelor dintre fruntașii noștri, cari în aceste zile extrem de grele propagă desbinarea și — ce e mai regretabil, — introduc în masele țărănimii germenul certelor disolvante.

Potrivit judecății obiective, cu care se vor alege, să-și aranjeze pe viitor simpatiile, arătându-și mulțumirea sau osânda, după cum vor crede de cuviință.

Cu aceste am încheiat de astădată constatările de ordin general, pe cari le-am prins în alergarea condeiului, dar pentru cari, pornind din iubirea de adevăr și din intenții curate, luăm toată răspunderea. Mai rămâne, ca scriitorul acestor rânduri să spuie o seamă de cuvinte potolite, drept răspuns la scrisoarea deschisă a domnului Alexandru Vaida.

Monarchia noastră și răscoala din Albania.
Din Viena ni-se telegrafiază: Ziarele de aici înregistrează știrea că ministrul austro-ungar la Constantinopole, contele Palavicini, care e acum în concediu, se va întoarce în curînd la Constantinopole cu misiunea de a cere dela ministrul de externe al Turciei, în numele Monarhiei noastre, potolirea răscoalei Albanezilor — „pentru a nu sili monarchia austro-ungară să ia măsuri mai energice pentru apărarea frontierelor sale amenințate de resculații albanezi“.

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

Charles Baudelaire.

— Darurile Ursitoarelor. —

— Foiță originală a „Tribunii“ —

De Alexandru T. Stamatiad.

Era o mare întrunire a Ursitoarelor venite să împartă daruri tuturor noilor născuți, în cele din urmă douăzeci și patru de ore.

Toate aceste capricioase surori ale soartei, poate aceste mame ciudate ale bucuriei și ale durerii erau foarte deosebite: Unele aveau înfățișarea întunecată și desgustată, altele aveau un aer zglobiu și plin de nărețe.

Toți tații, cari cred în Ursitoare, veniseră fiecare, purtând în brațe pe noul său născut.

Darurile, Talentele, Intâmplările fericite, erau așezate lângă tribunal, întocmai ca premiile pe catedră, în ziua distribuirii. Ceea ce însă era într'adevăr izbitor, era că Darurile nu erau răsplata unei fapte, ci o favoare acordată celui care nu trăise încă, o favoare putând să devie tot așa de ușor, izvorul fericirii ca și al nefericirii lui.

Sărmanele ursitoare erau foarte ocupate, căci mulțimea solicitatorilor era foarte mare. Mai mult chiar, ele erau tot așa de uluite ca și miniștrii în zilele de audiență și cred chiar că ele se uitau din timp în timp la limba ceasornicului cu același nerăbdare cu care jude-

Acțiunea aceasta a monarhiei noastre e în deplină consonanță cu nota diplomatică a Rusiei, care ceruse dela guvernul Turciei acelaș lucru.

Adunare poporală în Orăștie. Subscriși prin aceasta convocăm
adunare poporală
pentru discutarea chestiei
votului universal
și pentru a protesta contra
proiectelor militare
prezentate în cameră.

Adunarea se va ținea în Orăștie la 25 Iunie n. (a doua Duminecă după Rusalii).

Orăștie, la 7 Iunie n. 1911. Din încredințarea mai multora: Dr. Aurel Vlad, Dr. Ioan Margita, Dr. Romul Boca, Ioan I. Lăpădatu, Micolau Vlad, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Enea Papiu, Vasile Domsa. Dr. Tr. Frențiu, Ioan Moța, Sim. Corvin jun.

Din Cameră. Ședința de azi a început cu o discuție în care s'a tras vâlul despre una dintre multele manopere veroase ale fostului guvern coalitivist. E vorba de furnisarea traverselor pentru căile ferate ale statului.

Heltai Ferenc, deputat guvernamental, acuzase tostul guvern coalitivist (vizând în rîndul întâi pe ministrul de comerț și secretarul lui general că, încheind contract pe 10 ani pentru furnisarea traverselor, guvernul coalitivist a păgubit țara cușnumărate milioane, fiindcă chiar și dela acest contract încoace prețul traverselor a scăzut și va mai scădea.

Fostul secretar general al ministerului de comerț Szterényi, a cerut instituirea unei comisii parlamentare pentru judecarea acestei chestii.

În ședința de azi, într'un discurs de 2 cînsuri, și-a motivat cererea, încercând să apere guvernul coalitivist împotriva acuzelor lui

cătorii — după patru-cinci ore de ședință — așteaptă ora mesei, gândindu-se la familie și la dragii lor pantofi.

Dacă chiar în dreptatea cerească este puțină grabă și întâmplare, să nu ne mirăm că-i tot așa și în cea omenească. Astfel se făptuiră în acele zile câte-va gugumăni, fiecare le-am socoti ca străni, dacă băgarea de seamă, ar fi — mai de grabă decât capriciul — caracterul distructiv al Ursitoarelor.

Așa, puterea de-a atrage, ca un magnet, norocul, fu dată moștenitorului unic al unei familii foarte bogate, care era plictisit de viață și de tot ce-l înconjura.

Iubirea de frumos și talentul, poetic fură date fiului unui sărac, a cărui soartă neschimbându-se într'un nimic prin aceasta, se simțea tot așa de nefericit ca și mai înainte.

Am uitat să vă spun că împărțirea, în aceste cazuri solemne, este fără apel și că nici un dar nu poate fi refuzat.

Toate Ursitoarele se sculară, crezându-și sarcina îndeplinită, căci nu mai rămăsese nici un dar de împărțit, când un om cumsecade, un biet negustor, se ridică și repezindu-se către Ursitoarea care era mai aproape de dînsul o apucă de rochia de voaluri multicolore, strigându-i:

„Ei Ursitoare! pe noi ne-ai uitat!

Mai e încă mititelul meu! N'aș vrea să fi venit de geaba!

Ursitoarea ar fi putut rămâne nedumerită căci se isprăviseră toate darurile, Cu toate — aceste și-aduse aminte la timp, de-o lege

Heltai, spunand că dacă țara a avut să suferă pierderi pe urma furnisării traverselor, vina e a guvernelor anterioare nu a guvernului coalitivist.

Lui Szterényi i-a răspuns imediat Heltai. După Szterényi a vorbit, la regulamentul contele Apponyi. Apoi a luat cuvântul ministrul Lukács, care a combătut cererea lui Szterényi.

Camera a hotărît să nu se exmită comisia parlamentară cerută de Szterényi.

În ședința de mâine se va continua discuția bugetului ministerului de culte.

Crezul d-lui Duiliu Zamfirescu.

De * *

Mărturisesc că nu mi-ar fi trăznit niciodată prin minte să mă întreb, citind poeziile d-lui Duiliu Zamfirescu, dacă autorul lor este sau nu un aristocrat. Considerațiunea aceasta îmi pare ea de secundară în epoca în care trăim! Ea ar fi mai deplasată când s'ar aplica scriitorilor și artiștilor în general. Dacă am ajuns însă la convingerea că dl Zamfirescu nu este un aristocrat, convingerea aceasta s'a format fără de voie în sufletul meu; și vina e numai a dsale, creșterii prilejuri și acumulând afirmări peste afirmări în scopul de a ne dovedi cuartierele dsale de nebletă, acad-micianul din Regat ne probează tot mai contrarul. Căci e cunoscut lucru că adărvitul aristocrat, așa cum îl definește tradiția, se distinge mai întâi de toate printr'o discreta și un tact rar, prin lipsă de agresiune și, mai de seamă, printr'un simț hiper-afirmat al ridicolului.

„Cunoașteți poate *Little Dorrit*, duiosul roman al lui Dickens? În această operă foarte foasă, figura bătrînului Dorrit vibrează într'adevăr. După o viață întregă de moșteniri considerabile Cea dintâi grijă este să se înconjure de un lux ostentativ și să rupă în mod brutal cu vechiile lui cunoștințe să frecventeze numai oameni bogați.

Bătrînul Dorrit însă era nemulțumit. El se simțea foarte umilit la gândul că averea lui nu era mai mult decît de un timp relativ scurt. Căruia dat să fi fost bogat din toată vremea și să ales, să convingă pe nouile sale cunoștințe vechimea averii lui. De aceea le repetă pasăsațietate și fără că nimeni să-i ceară soco-

bine cunoscută — cu toate că ea se afla în lumea supra-naturală — de legea care drept Ursitoarelor, într'un caz asemănător, să mai dea încă un dar pe deasupra, numai să fie în stare să-l scornească în timp.

Deci buna Ursitoare, răspunse cu-o răntă vrednică de dînsa:

„Ii dăruiesc... îi dăruiesc... Darul plăcea!“

„Dar să placă. Cum? să placă? să placă pentru ce?“ întrebă cu îndărătnicie micul negustor, care făcea parte din marea mîndrie incapabilă să se ridice până la logica așezării dului.

„Pentrucă! pentrucă!“ răspunse ursitoarea supărată, întorcându-i spatele; și apoi, cînd cîntecul celorlalte tovarășe, le spuse:

„Cum vi-se pare aeeastă mică secătură vrea să știe totul și care obținând pentru său cel mai mare dar, mai îndrăznește să trebe și să discute indiscutabilul?“

Ceasornicul.

Chinezii știu câte ceasuri sunt printre ochii pisicelor.

Într'o zi un misionar, plimbându-se pe prejurimile Nankinului, băgă de seamă uitat ceasornicul acasă și întrebă pe un țarș câte ceasuri sunt.

Strengarul din Imperiul ceresc se clipă; apoi, răsghîndu-se, îi răspunse să vă spun îndată. Nu trecu mult și

el așa s'a pomenit de când a venit pe lume, îmbrășugat și greu de bani. Vă închipuiți câtă vreme împrăștiat în jur și cum își trăda trecutul tocmai prin stăruința pe care o pune în a-l ascunde. Apoi, printr'un explicabil proces suflesc pe care-l întâlnim la toți renegații, bătrînul Dorrit deveni dușmanul cel mai înverșunat al înbogațiilor de curând.

Fără îndoială că e mare deosebirea între simpatul personaj al lui Dickens și între onorabilul academician român. Și așa dori din toată inima să nu mi-se împrumute intențiuni pe cari nu le am. Fondul sufletesc al acestor oameni e însă același. Caracteristica lor este o uimitoare lipsă de măsură în preferințele ca și în urile lor, și care de măsură, zădărnicește de multe ori eforturile unei inteligențe reale. Căci nefericita lor soartă de a fi cea ce nu sunt în esență, și ceea ce reușesc numai să pară, printr'o continuă tensiune de energie, ia uneori proporțiile unei idei fixe. Și numai Dumnezeu știe la câte stângăcii îl condamnă pe bietul domn Jourdain, nesățioasele sale pretențiuni!

Vă asigur că nu m'aș fi așteptat vreodată de un om de valoarea dlui Duiliu Zamfirescu să se pronunțe cu o îngustime de vederi așa de înfundată într'o materie largă și curată ca poezia, pe care tocmai dsa ar trebui s'o cunoască mai în fond. A afirma că poezia trebuie să fie abstractă și deci aristocratică, iar nu sensorială, adică poporanistă — iată ce nu încap în bietele noastre mijloace. A vorbi de artă patriciană și de artă plebee — iată de sigur ceva nou. Înțeleg și mai puțin încă, de ce poezia e un calcul mental. Eu credeam până acum că ea e constituită din cel mai viu și din cel mai fluid sentiment omenesc, trînat în cuvinte; și mai credeam că ea cuprinde nu numai fiorii sufletelor aristocrate, dar și pe aceia din sufletele muritorilor de rând. Un lucru îi ceream însă: ca autorii ei să fie oameni de talent.

Dar, la dreptul vorbind, n'am priceput încă clar, cari sunt cauzele ce-l determină pe dl Zamfirescu să dea dreptul la existență numai poeziei pe care dsa o numește abstractă, și pentru ce dsa fulgeră, cu un dispreț atât de aristocratic, așa la poezie sensorială. Onorabilul academician din Regat are expresiunea confuză. Cum să înțelegem noi preferința dsale pentru cea dintâi și inversiunea pe care i-o inspiră cea de a doua? De ce măsură se servește dl Zamfirescu într'u a se încorona sau suprima? Imi pare că dacă aș scrie că dlui Duiliu Zamfirescu îi lipsește profundimea spiritului de observație, nu m'aș înșela prea mult. Dacă n'ar fi așa autorul lui Tănase Scatiu n'ar judeca arta cu îngustimea în care a

închis și opera însemnată. Dacă n'ar fi așa, dl Zamfirescu și-ar fi dat seama că operele de artă sunt produsele unor temperamente diverse și chiar contradictorii; că acei chemați să le aprecieze, adică publicul, — în cazul de față cetitorii, — sunt și ei influențați în judecata lor de propriile lor temperamente, nu mai puțin diverse, nu mai puțin contradictorii; că pe când unii găsesc expresia sufletelor lor în operele lui X, ceilalți îl preferă pe Y, care simte și cugetă cu totul altfel ca cel dintâi — că în sfârșit, dacă unii iubesc grația rece din versurile dlui Zamfirescu, nu e imposibil și nici surprinzător că celor mai mulți să le placă accentele calde și sonore din generoasele poezii ale dlui Goga.

Imi pare că numai prin intuiție s'ar putea limpezi câțiva crezul agresiv dar obscur al scriitorului din Regat. Cam simt eu ce se petrece în sufletul dlui Zamfirescu. N'ați uitat, de sigur, că dl Duiliu Zamfirescu e un reacționar înverșunat — nu e vorba dacă am uita aceasta onorabilul scriitor nu pierde niciodată prilejul să ne-o amintească... Și iar în trecut fie zis, democrații să se liniștească: dl Zamfirescu nu constituie nici o primejdie pentru ei... Dar să revenim la subiectul nostru... Cu zelul particular ori căruia neofit, dl Duiliu Zamfirescu s'a însărcinat să extermină prin foc și prin sabie toate elementele nearistocratice, pe ori care domeniul ar sălășlui ele. Ori, ce se petrece în creierul bogat dar obsedat până la manie al academicianului nostru?... Prin ce deducțiuni conchide dsa că a căuta Veneția e nobil, dar a căuta Poenarii e vulgar; că a vorbi în versuri de o batistă parfumată și cu monogram, este a face poezie, în vreme ce a exprima tot în versuri melancolia inspirată poetului de o biată năframă țărănească e trivial?... Aceasta o pricepem numai prin intuițiune, dar nu știm cum să ne explicăm. Și crezul acesta ne amuză și ne surprinde, înlocmai după cum ne-ar amuza dacă ne-ar mărturisii cineva că apa pompată dintr'o fântână cu robinet e nobilă, pe când cea scoasă dintr'un puț cu ghizduri e netrebnică, trivială și nefolositoare...

Dar ceea ce admiram mai cu deosebire la dl Duiliu Zamfirescu e imperturbabila gravitate cu care susține că, poetul trebuie să se ferească de contactul mulțimei impure, că limba poporului aduce neajunsuri literaturii, că poezii cuvântului au datorită să se înconjure cu un triplu cerc de aramă, că nu curva dialectul mulțimei să le pângărească altarul... Nu, mă întreb serios, sunt acestea vorbe demne de un om cult, de un scriitor de talent? Dacă dl Zamfirescu n'ar avea oroare de socialiști, l-ași sfătui să cetească anumite studii scrise de un oare care Anatole France asupra limbei po-

ulare în general și a poeziei populare în particular. Le va găsi dacă nu mă înșel în tomul III sau IV din *Vie littéraire* sub titlul de *Chansons de route et chansons populaires*. Și l-aș mai sfătui pe dl Zamfirescu să consulte studiul aceluiaș autor asupra lui Rabelais; ar vedea academicianul român ce crede confratele său francez despre incomparabila comoară de expresie pe care o posedă poporul, — orice popor. Mi-e teamă însă că dl Zamfirescu îi repugnă să intre în contact cu ideile unui scriitor care nu e aristocrat — căci dl Anatole France a comis crima de a se da cu democrații... Cât despre neînsemnătatea mea, mărturisesc cu umilință că mă încred mai mult în autoritate și în gustul literar al dlui Anatole France de cât în aceia al academicianului din București.

Ernest Renau, în faimoasa lui bucată *Rugă-cine pe Acropolis*, în care exaltează spiritul democratic, are și el o frază pe care nu mi-o amintesc întocmai, dar al cărei sens sună cam astfel: „O, poezi, extrageți din popor prețiosul diamant al simțurilor eterne, căci mâna poporului e nesleită”.

Ea este nesleită, într'adevăr. Și adevărul acesta e atât de bătător la ochi, încât teoria academicianului român, asupra trufășei distanțe pe care artiștii ar trebui s'o pună între mulțime și ei, nu poate decât să ne amuze. Discursul academic al dlui Duiliu Zamfirescu și fulgerile dsale împotriva poporanismului, în general și a scriitorilor ardeleni, în particular, nu constituie decât — de ce să nu-i zicem pe nume? — o simplă farsă, anti-patică ce-i drept, dar iară consecințe serioase.

Secția „Brad” a Asociațiunii.

— *Raport despre lucrările secției Brad a Asociațiunii în anul din urmă.* —

Onorată adunare cercuală!

Despre starea de azi a despărțământului Brad al „Asociațiunii” și despre lucrările noastre de un an avem onoarea a Vă prezenta următorul

RAPORT:

Întreg despărțământul cuprinde de tot 72 de comune și anume 34 în cercul pretorial Brad, 38 în cercul Baia-de-Criș. Agenturi avem în: Cristior, Vaca, Tebea, Cărechiu și Junc. Bibliotecile populare sunt în legătură cu cele parohiale din 27 parohii. Dintre acestea de nou înființate în anul acesta sunt bibliotecile din Scroafa și Rîșca, cu câte 24 de opuri.

reapăru în brațe un montan mare, pe care privindu-l, după cum se spune, drept în lumina ochilor, răspunse numai decât: „Sunt douăsprezece ceasuri fără un sfert”. Într'adevăr așa era.

Tot așa mi-se întâmplă și mie, dacă mă apropiez de frumoasa mea Felină — al cărei nume e așa de potrivit și care totodată e cinstea sexului ei, mândria inimei mele și partajul spiritului meu, fie că e noapte, fie că e ziua, în plină lumină sau în întuneric de nepătruns, — în adâncul ochilor ei adorabili văd totdeauna ora deslușit, totdeauna aceeași oră vastă, solemnă, nemărginită ca spațiul, fără subîmpărțiri de minte și secunde, o oră necîntită care nu e însemnată pe nici un orologiu și totuși e ușoară ca un suspin și repede ca o aruncătură de ochi.

Și dacă vre-un nepoftit ar veni să mă tulbure tocmai în clipa când privirea mi-se odihnește pe cadranul acesta mângăetor, dacă vre-un demon al întâmplării ar veni să mă întrebe: „Ce tot te uiți în ochii acestei ființe? Oare privindu-i poți să vezi ce oră e, muri-

tor rătăcit și netrebnic?” i-ași răspunde fără șovăire: „Da, văd ce oră e: e Veșnicia!”

— Clipa aleasă. —

Omul când e în focul inspirației poate că e nefericit, dar e fericit artistul!

Ard de dorul de-a zugrăvi pe-aceea care mi-a apărut atât de rar și care a dispărut tot așa de repede ca și-un peisaj frumos și de neuitat în urma călătorului cufundat în noapte.

Ce mult a trecut de-atunci!

Era frumoasă, mai mult de cât frumoasă, era surprinzătoare. Când o priveai, negrul te isbea, și tot ce-ți inspira era noptatic și adânc. Ochii ei erau două peșteri în care schinteia nedeșlușit misterul, privirea ei lumina ca fulgerul: era ca o explozie în întunecimi.

Aș compara-o cu un soare negru, dacă s'ar putea închipui un astru negru răspândind lumină și fericire.

Dar ea te făcea mai ales să te gândești la lună, care fără îndoială c'a ales-o prin puter-nica ei înrăurire; dar nu luna albă a ideilor, care seamănă cu o mireasă nepăsătoare, ci

luna sinistă și amețitoare, animată pe bolta unei nopți furtunoase și legănată puternic de norii care aleargă; nu luna senină și tainică mângăind somnul oamenilor buni, ci luna smulsă din cer, învinsă și răsvrătită, pe care vrăjitoarele tesaliene o siliau fără milă să joace pe iarba îngrozită!

Sub fruntea ei mică era ascunsă o voință nestrămutată și-un dor nemărginit de pradă. Totuși, în josul acestei figuri neliniștitoare, unde nările tremurătoare aspirau necunoscutul și imposibilul, isbucnia în răs, cu o grație de nespus, o gură mare, roșie, albă și desfătătoare care făcea să te gândești la minunea unei flori încântătoare ce-a înflorit într'un pământ vulcanic.

Sânt unele femei pe care ai dori să le învingi și să-ți faci din ele jocul plăcerii; dar aceasta te robia într'atâta, încât ai fi dorit să te stingi clipă cu clipă sub privirile ei.

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

mobile

recomandă în aten-
ția on. public, depo-
zitul său bogat în
pentru camere de dormit, sufragerie, camere garcon și sa-
loane la în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al
locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate pu-
bliche) împreună cu tapetăria lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

A „Brassói Batorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”, Strada Vămiei nr. 36.

Numărul tuturor opurilor din toate bibliotecile este la 1600. Abstrăgând dela numărul membrilor ajutători, cari — mulțămită bibliotecii populare a „Asociațiunii” — sunt la 200, numărul membrilor ordinari, fondatori și pe viață încă nu-i destul de mulțămitor, căci n'a ajuns nici barămi numărul comunelor din despărțământ. Fundatori: 2, pe viață: 8, ordinari: 17. Luând pentru fiecare din cele 72 de comune cel puțin câte 2 membri ordinari ai „Asociațiunii”, ar trebui să ne putem lăuda cu suma modestă de 144 membri. Nădăduim, că cu timpul ne vom putea duce prin toate comunele de pe teritoriul despărțământului, prin ceea ce ne va succede să convingem pe toți cărturarii noștri, că au datorința elementară de a se face membri la această instituțiune culturală a noastră.

Activitatea noastră dela adunarea generală din urmă până acuma s'a continuat în direcțiile apucate încă anul trecut.

Am căutat să răspândim, pe cât ne-au lăsat împrejurările, învățătura în poporul nostru prin prelegeri populare și prin împărțirea de cărți. O atențiune deosebită le-am dat trebuințelor economice ale sătenilor noștri, cât și bibliotecii populare a „Asociațiunii”.

Din 26 Ianuarie a. c. până acuma s'au ținut 29 de prelegeri populare în 10 comune (în Brad în două rânduri, iar la adunarea din Luncoiul de jos a fost și poporul din Scroafa). Am stăruit cu orice prilej pe lângă sătenii noștri, să între ca membrii la „Reuniunea pentru asigurarea vitelor” din Orăștie, care-și are câteva secții în comunele noastre și înscrierile sunt în curgere. Prelegerile populare au fost ascultate cu interes pretutindeni. Numărul tuturor ascultătorilor dela acestea se urcă la 1200.

Pentru dezvoltarea gustului de citit cărți românești și pentru răspândirea cunoștințelor de literatură și artă românească, am continuat în Brad aranjarea seratelor literare, cari au fost bine cercetate și au început a se face o trebuință sufletească în viața de iarnă a intelectualilor din Brad. S'au ținut 8 astfel de serate cu 60 de puncte de program și cu circa 1750 de ascultători.

Prelegerile populare au fost următoarele:

I. *Brad* 26 I 1911.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Tovărășiile, asigurarea vitelor, V. C. Osavadă.

II. *Brad*, 19/III.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Importanța bibliotecii populare a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.
3. Asigurarea vitelor, I. Germân.

III. *Valeabrad*, 20/III.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
3. Importanța bibliotecii pop. a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.

IV. *Mesteacăn*, 22/III.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
3. Importanța bibliotecii pop. a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.

V. *Ribița*, 24/III.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
3. Importanța bibliotecii pop. a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.

VI. *Criștor*, 26/III.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Plantarea și îngrijirea pomilor, A. Cosciuc.

VII. *Tărățal*, 26/III.

1. Plantarea și îngrijirea pomilor, A. Cosciuc.

VIII. *Săliște*, 2/IV.

1. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
2. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
3. Importanța bibliotecii populare a „Asociațiunii”, Dr. Tr. Suci.

IX. *Hârtegan*, 2/IV.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.

X. *Luncoiul de jos — Scroafa*, 25/IV.

1. Folosul învățării, St. Albu.
2. Biblioteca „Asociațiunii” și obârșia neamului nostru (cu skioptikon), Dr. Tr. Suci.
3. Răsboiul pentru neatarnare al Românilor, (cu skioptikon), Dr. I. Radu.

XI. *Luncoiul de sus*, 23/IX.

1. Folosul învățării, St. Albu.
2. Biblioteca populară a „Asociațiunii” și obârșia neamului nostru (cu skioptikon), Dr. Tr. Suci.
3. Răsboiul pentru neatarnare al Românilor (cu skioptikon), Dr. I. Radu.

A mai fost anunțată o adunare și la Vaca; s'au dus acolo Dr. I. Radu și Dr. Suci, prelegerile însă nu s'au putut ține, căci se pornise lucrul câmpului și zi de lucru fiind, oamenii nu s'au adunat în număr de ajuns.

Toate prelegerile s'au predat liber. În Criștor și Tărățal s'au împărțit gratuit câte 3 altoi, Ionathan și din înțelegere cu conducerea băncii „Crișana” s'a vestit sătenilor că în 30 Martie a. c. „Crișana” le dă gratuit 200 meri de acest soi. În ziua numită oamenii au venit după altoi în număr neașteptat de mare, așa că nu li s'au ajuns. S'au distribuit 100 de es. din broșura economică, „Omidele pomilor”, de Dr. I. Radu cu ocaziunea prelegerilor.

Broșura „Omidele pomilor” s'a tipărit pe cheltueile despărțământului în 4000 de ex. și anume, din economia făcută din sumele votate de Comitetul central pentru prelegerile noastre populare. S'a trimis însoțită de un circular, în 40 de comune de-ale despărțământului în 1000 de ex., 100 de ex. i-s'au trimis Comitetului central, care le-a distribuit-o între 20 de despărțăminte de-ale „Asociațiunii”, 100 de exemplare a procurat institutul, „Georgeana” din Geoagiu spre a le dăruia clienților săi.

Seratele literare din Brad au fost următoarele:

I. 20/VI 1910.

1. Cura naturală, însemnătatea și foloasele ei. N. Todea, preot în Balșa.
2. C. Porumbescu: Ouvertura din „Craiu nou”, la pian dș. Lucia Albu.
3. Declamare, Dante Germân, stud. fil.
4. A. L. Sphr.: Larghetto din concertul 15.
- b) C. Porumbescu: Balada, la violină I. Matei, la pian dș. Lucia Albu.
5. N. Paganini: Moise, la violină I, Matei, la pian dș. Lucia Albu.

II. 29/I. 1911.

1. M. Sadoveanu, scrierile lui, confer. de Dr. I. Radu.
2. T. Brediceanu: Cântece, la pian dșoara Lucia Albu.
3. T. Speranță: Bețivul, declam. Șt. Albu iunior, stud. med.
4. a) Costescu: Doina,
- b) De-or trece anii, cântate de dșoara Veturia Kéri la pian dșoara Cornelia Papp.

III. 5/II.

1. Oct. Goga, scrierile lui, conferință de Dr. Tr. Suci.
2. Oct. Goga: Pace, declam. dșoara Dorina Albu.
3. T. Brediceanu: Doine românești, cântate de G. Erdélyi, stud., la pian dșoara Lucia Albu.
4. Oct. Goga: Oltul, decl. dșoara Valeria Suci.
5. Lorenz: Carnaval de București, la pian dșoara Cornelia Papp.

6. T. Speranță: Soare ori lună? declam. Șt. Albu iunior.

IV. 12/II.

1. Ioan Agârbiceanu, scrierile lui, conf. de M. Stoia.

2. a) T. Brediceanu: Foaie verde, foi de nuc, cântată de dșoara Veturia Kéri, la pian dșoara Cornelia Papp.

b) I. Mateiu: Visul Crișului, la pian dșoara Cornelia Papp.

3. H. Leca: Fragment din „Neam românesc”, decl. dl Dante German.

4. T. Brediceanu: Bagă Doamne lună-nori, cântată de dșoara Veturia Kéri, la pian dșoara Cornelia Papp.

V. 19/II.

1. I. Agârbiceanu (continuare), cetirea b. câții „Fefelega”, Dr. I. Radu.

2. D. Alard: Tyroliene, la violină I. Matei, la pian dșoara Cornelia Papp.

3. St. O. Iosif: Lupta dela Baia, decl. Dante Germân.

4. Chovan: Danse roumain, la pian dșoara Lucia și Dorina Albu.

5. O. Goga: Cosașul, decl. dșoara Valeria Suci.

6. a) T. Brediceanu: Trageți voi boi, cântată de dna Letiția Ghișă, la pian dșoara Cornelia Papp, la violină I. Mateiu.

b) I. Mateiu: Liliană-Liliană, cântată de dna Letiția Ghișă, la pian dșoara Cornelia Papp, la violină I, Mateiu.

7. St. O. Iosif: Lupta dela Podul Inalt, declam. de dșoara Mărioara Bulza.

8. P. Mareschi: Serenadă, la violină I. Mateiu, la pian dșoara Cornelia Papp.

9. O. Goga și G. Coșbuc: Cântece, decl. Dante Germân.

10. Candela: Ce te legeni codrule? la pian dșoara Lucia Albu, la violină I. Mateiu.

11. T. Speranță: „Jidanul călare” și „Zădărnici”, declam. I. Bârna, inv. pens.

VI. 11/III.

1. Comuna Brad la 1880—1910, monografie de I. Germân.

2. a) Pe marginea Dunării, doină cântată de G. Popa, cand de preot, la pian dșoara Lucia Albu.

b) Câte păsărele 'n codru, doină cântată de G. Popa, la pian domnișoară Lucia Albu.

3. G. Coșbuc; La Oglindă, declam. dșoara Lucia Albu.

4. G. Dinicu: Buciumul Carpaților, la pian dș. Veturia Rusan.

5. G. Coșbuc: Carol IX declam. Șt. Albu iunior.

6. Foaie verde de mohor, cântec popular cântat de dș. Veturia Kéri.

7. G. Scorpan: Doina dorului,

b) I. Mateiu: Floare floricea, cântată de G. Popa, la pian dș. Cornelia Papp.

8. T. Speranță: a) Ovreiul lovit,

b) L-ai făcut de răs, săracul, declam. de I. Bârna.

VII. 19/III.

1. I. Ciocârlan, scrierile lui, conferință de Dr. I. Radu.

2. I. Murășanu: Putpuriu românesc, la pian dșoara Lucia Albu.

3. O. Goga; Ciăcașii, decl. dșoara Valeria Suci.

4. a) Brătianu: Sub balconul tău de dșoara (de Eminescu), cântate de G. Popa, la pian dșoara Mărioara Bulza.

5. M. Eminescu: Fragment din Sărut, declam. N. Giurgiu șt. gim.

6. T. Brediceanu: Cântec haiducesc, decl. de G. Popa, la pian dșoara Lucia Albu.

VIII. 26/III.

1. Teatrul la Români și I. L. Caragiale, decl. de Dr. Tr. Suci.

2. A. Kratochvil iunior: Zi de sărbătoare, putpuriu românesc, la pian dșoara Cornelia Papp.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: **Székely și Réti** mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe plătire în rate lunare fără nici o de preț.

Mare asortiment în trusouri pentru mîri. La cerere din provincie trimite bogatul catalog.

3. Gr. Alexandrescu: Ucigașul fără voce, declam. N. Giurgiu.
 4. Nu vezi colo între steluțe? Cântec popular, cântat de dșoara Veturia Keri.
 5. a) Gr. Scorpan: Lăsați-mă, să cânt în pace.
 b) Măi bădiță, dragi ne-avem, cântate de Letiția Gliša, la pian dșoara Cornelia Papp.
 6. T. Speranță: a) Mocanul la Paști, b) Vulpea Jidanului, declamate de I. Bărna.
 7. Ținem să aducem și pe cale aceasta mulțumirea tuturor, cari ne-au dat sprijinul binevoitor.
 8. Am împărțit 200 de exemplare din nr. 1 al bibliotecii populare a „Asociațiunii” și câte 100 de ex. din nr. 2 și 3. Distribuirea cărților s-a făcut prin expedarea lor cu apel la cărturarii de prin sate. Un ajutor prețios la răscăldarea acestei bibliotecii — menite să aibă influință covârșitoare în lățirea culturii românești — am avut în conducerea institutului „Crisana”, care singură a înscris 80 membrii citatoti, și în dl adv. Dr. I. Papp din Brad, care a împărțit 30 ex. din nr. 1, cu câte 20 ex. din nr. 2 și 3. Bani încasați s’au trimis la Sibiu, parte noi, parte direct. Date exacte nu vă putem da, fiindcă la apelul nostru n’am primit decât răspuns, decât dela dl Ioan Perian, preot Cristior, care a câștigat 14 membri ajutători. Nemijlocit noi am câștigat 46 de membri.
 9. Am procurat o stropitoare de pomi cu 107 cor., dendin (carbol de pomi) de 48.83 cor., cu care am făcut demonstrații practice la prelegerile noastre și am dat-o spre folosire în Brad și în Valeabrad.
 10. Am exoperat dela comitetul central votarea unei de 100 cor. pentru prelegeri.
 11. Am contribuit cu sprijinul nostru la cumpărarea unui pian în preț de 800 cor. prin un sortiu, pentru trebuințele despărțământului.
 12. Am încercat, să căpătăm o localitate pentru arhiva și biblioteca despărțământului; desigurile sânt în curgere.
 13. Am trimis comitetului central taxele înscrise.
 14. Am pus la cale o producțiune teatrală înscrisă cu joc pe Sâmbătă, în 17 Iunie n. a. în Brad, iar pe 25 Iunie n., cu ocaziunea aniversării cercuale, în Baia-de-Criș.
 15. Apelând la sprijinul D-Voastră, Vă promitem, că vom lucra și după aceasta, cât vom putea, pentruca această instituțiune culturală noastră să poată corăspunde tot mai mult trebuințelor poporului nostru.
 Brad, 30 Maiu n. 1911.

Traian Suciu, secretar. Dr. I. Radu, director.

Din străinătate.

Abolirea Italiei. Alaltăieri, fostul ministru de externe al Italiei, contele Guicciardini, a ținut în camera Italiei un discurs care a avut răsunet în întreaga presă mondială. Contele Guicciardini a arătat, argumentând cu o serie de fapte, că Italia deși face parte din tripla alianță, totuși este desconsiderată de celelalte două puteri aliante, de Germania și Austro-Ungaria. Fostul ministru de externe sub guvernul Somino, a constatat că în vremea din Algeziis Franța se sprijinește pe Anglia, Germania pe Austro-Ungaria, și întors, numai Italia rămâne izolată și redusă în însemnătatea ei. El ar trebui să o aibă în conser-

tu european. Tot în această ordine de idei, contele Guicciardini a atacat Austro-Ungaria pentru anexarea Bosniei, când monarhia coaliată nici nu a întrebat Italia asupra părerilor ei. În Balcani, a spus contele, de unde ne putem aștepta la evenimente surprinzătoare, Germania și mai ales Austro-Ungaria lucrează fără să ne întrebe pe noi, iar frații noștri italieni din Austria sunt prigoniți pentrucă cer o universitate italiană și nu vor să abzică de legăturile sufletești cu noi. Sunt bănuți de iredentism, câtă vreme guvernele noastre își fac complimente, în legătură cu cele mai călduroase acte de curtuazie. Guicciardini a cerut o revideare a triplei alianțe, în înțelesul ca legătura dintre cele trei state să fie o realitate și nu o formalitate goală, pe urmele căreia Italia să rămână pururea umilită. Acest rechizitoriu al lui Guicciardini face o deosebită senzație, fiindcă contele pe când era ministru de externe era cel mai mare aderent al triplei.

Sultanul în Salonic. Ieri dimineață Sultanul a debarcat fără nici un incident în portul Salonicului, de unde a descins la conac. Pe străzi poporul la primit cu mare însuflețire, aclamându-l în tot parcursul. Sultanul a încredințat pe secretarul său, ca să transmită antecesorului său internat în Salonic, urările sale de bine. A primit apoi în audiență delegațiile diferitelor corporațiuni, exprimându-se, că orașul și poporul i-a făcut cea mai bună impresie, care nu se va mai șterge din amintirile lui.

După autorități, s’a prezentat la conac corpul tensurilor, cu cari sultanul s’a întreținut mai multă vreme. Terminându-se audiențele, Sultanul a dorit să vadă poporul, dorința i-a fost împlinită astfel, că poporul a defilat înaintea palatului aclamând neîntrerupt pe suveran, care părea adânc emoționat de expansiunea această sinceră a devotamentului, obștei.

Demisia guvernului belgian. În momentul din urmă, după ce obținuse chiar aprobarea Regelui pentru dizolvarea Camerelor, guvernul lui Schollaert, dându-și seama de zădărnicia încercărilor sale de-a înfrânge opoziția liberală — și-a dat demisia.

Cu aceiaș grabă cu care Regele aprobase propunerea dizolvării Camerelor, a primit și demisia guvernului.

În ședința de ieri, Joi, a Camerei, Schollaert a anunțat demisia guvernului, adăugând că Regele a primit demisia. Fostul ministru-președinte n’a atins nici cu un cuvânt motivele cari au îndemnat guvernul să se retragă.

Regele, după ce președintele Camerei deputaților Cooremann a refuzat să alcătuiască noul cabinet, a dat aceiaș însărcinare fostului ministru de finanțe Liebarth.

Opoziția liberală și socialistă au publicat un manifest, în care sărbătoresc demisia guvernului ca o isbândă mare a opoziției.

Maurice Rouvier. În zilele trecute a murit la Paris un mare bărbat de stat al Franței: Maurice Rouvier. Răposatul moare în etate de 69 ani, după ce a fost în repetite rânduri ministru și prim-ministru al țării. Maurice Rouvier, care își începuse cariera ministerială încă sub ministerul lui Gambetta, a fost unul dintre cei mai mari financieri ai Franței contemporane. Deși căzuse din minister din pricina odioasei afaceri Panama, el totuși a fost în scurtă vreme reabilitat și chemat iarăși la cârma țării. Rouvier este vestit că pe vremea lui s’a adus legea despre separarea bisericii de stat, un act pe care nu i-l pot ierta clericaliștii nici astăzi. Aceasta o dovedește ordonanța arhiepiscopului de Paris care a interzis, ca vr’un preot să petreacă la mormânt pe Rouvier.

Cronică din Paris.

— 31 Mai—6 Iunie. —

Renașterea în Franța. — Eroii aviațiunii. — Papa Pius și ofițerul francez Conneau. — Un sonet al d-lui Edmond Rostand. — Frații Goiran. — Încăierare între poliție și anarhiști. — Furtul de documente dela ministerul afacerilor străine. — Țiganul Rigo la Saint-Cloud. — Georges Clemenceau despre lordul Byron. — Un vechiu articol al d-lui Virgil Arion. — Milenariul Normandiei.

În sufletul francez, exaltat de rezultatul cursei de aeroplan Paris—Madrid și Paris—Roma—Turin, se petrece în momentele de față un fenomen îmbucurător. Franța se scutură de torpoarea bizară în care se ține de ani de zile și care s’a manifestat până acum, nu prin simptome de descurajare, ci printr’o indiferență și un scepticism curios, cari nu se potriveau de fel cu fondul sufletesc a acestei națiuni entuziaste. De vreo câteva săptămâni psihologia franceză a luat brusc o altă turnură. Ea se exprimă mai întâiu de toate printr’o exaltare sinceră și caldă a sentimentului național, printr’o încredere nemărginită în geniul rasei și prin încetarea spiritului de auto-ponegrire exagerată, care a adus francezilor atâtea neajunsuri dinăuntru și din afară. „Je reconnais enfin mes Français” a exclamat prințul Eugen când după mai multe biruințe asupra Francezilor a fost și el învins de mareșalul Villars. Cuvintele acestea s’ar putea reedita și astăzi. Și — lucru curios — în vreme ce Francezii își recapătă mândria națională, opinia publică din Germania își încetează aroganțele șovine la adresa poporului francez. Germanii presimt, fără să și da seamă cum, că inexplicabila și greoaia atmosferă de furoare pe care au exercitat-o asupra Franței de la războiul din 1870 încoace, a luat sfârșit. Faptul e că gazetele șovinismului nemțesc au renunțat la vanele și arogantele lor amenințări în chestia Marocului, amenințări, pe cari de altminterea Franța le-a disputat.

„Ei da, triumful ofițerului de marină Conneau, eroul cursei de aeroplan Paris—Roma, a fost obiectul unui entuziasm de nedescris. În vreme ce Romanii îl aclamau pe aviator cu frenezie la scoborârea sa în Orașul-Etern, locuitorii Orașului-Lumină nu-l sărbătoreau mai puțin. Simbolic e faptul că noul ministru de războiu francez, generalul Goiran, a azistat la plecarea aviatorilor din Paris, în vreme ce generalul italian Goiran îi aștepta la Roma. Căci ofițerul francez și ofițerul italian sunt frați buni; dar ei sunt fii a două popoare deosebite, cu toate că de aceeaș gintă. Când Italia a dăruit Franței provincia Nisa, unul din frați a optat pentru Franța iar celalalt pentru Italia. Ambii fac însă onoare celor două patrii latine.

„Și moșneagul Papa a asistat și el la sosirea omului-pasăre în bătrânul său oraș. Piu IX s’a așezat zice-se la o fereastră a Vaticanului și a stat acolo multă vreme cu ochii perduți în zare, pândind ivirea aviatorului. Cum a văzut aeroplanul, ca pe un punct negru pierdut în azur, venerabilul Pontif i-a trimis binecuvântarea sa. Acest episod a inspirat lui Edmond Rostand

Schmidt M
 curelar și fabricant de șele și geamantane
 Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegătește cu mult toffelul de accesorii pentru trăsuri și călărie. Cele mai fine genți pentru călărie și toaletă, geamantane, portmonee, portigaret, briuri și săculețe p. femei în m. asortiment. Articole de vânatoare și sport, în orice calitate: bicicuri, bețe de călărit, jamperi, fotbaluri, etc.

unul din cele mai admirabile sonete, ce s'au scris vreodată. După ce-l arată pe bătrânul Papa, stând la geam cu ochii ațintiți în albastru, cu mâna gata de binecuvântare, sonetul marelui poet francez, se sfârșește astfel:

O le plus pur effet du plus grand des exploits!*)
Elle vient de monter pour la première fois
La bénédiction qui dut toujours descendre!

»Pulvis es...« dit l'Eglise au fragile mortel...
Mais il s'est envolé si haut, ce grain de cendre,
Qu'il faut, pour le bénir, la chercher dans le ciel!

...Și în mijlocul acestei bucurii, pe vremea asta radioasă cum voiați ca parizienii să nu uite pentru o clipă micie meschinării ale existenței? Sub cerul albastru de Iunie, o mulțime nesfârșită se scurge în fiecare zi în spre Bois de Bologne, ale cărui pajiște sunt pline de lume. Cum voiați dar ca parizienii să nu fie îngăduitori cu bieții anarhiști, cari au provocat acum trei zile o încăierare strașnică cu polițiștii în fața închisorii de femei de la Saint-Lazare. În acea zi trebuia să fie liberată numita Madeleine Marc, o anarhistă înversunată, osândită cu prilejul manifestărilor socialiste dela 1 Mai. O mulțime de anarhiști au așteptat-o la porțile temniței, aclamând-o cu putere. Dar nemulțumiți cu atâta turbulenții cetățeni au început să insulte poliția, și să lovească în câțiva agenți care-i sfătuiu să se liniștească. Acestora din urmă le-au sărit în ajutor alți agenți polițienești. A avut loc o încăierare înversunată. Anarhiștii au scos revolverele și au început să tragă în polițiști; polițiștii au ripostat. Au fost mulți răniți deoparte și de alta. Cea mai mare parte din criminalii agresori au fost arestați.

...Dar câte din aste nu nu vezi pe fiecare zi într'un oraș ca Parisul! Parisienii sunt blazați de încăierări anarhiste, de crime, de dilapidări. Ieri au fost condamnați la câte doi ani închisoare, indivizii Maimond și Rouet, cei cu furtul de documente dela ministerul afacerilor străine. Se pare că hârțile sustrase de acești funcționari n'au avut importanța ce li-s'a atribuit. În orice caz osânda lor e bine meritată.

Tot ieri am fost cu vaporul pe Sena, până la Saint-Cloud. În faimosul *Pavillon Bleu* cântă o bandă de lăutari. Printre ei se află și faimosul Rigó, țiganul unguresc, cel cu romanul prințesei de Chimay. Parisienii vin în cârd să-l asculte cum cântă. Nu știu cum va fi fost acest Romeo oacheș când a aprins vâpa dragostei în sinul prințesei belgiene. Eu l-am găsit îmbătrinit, veșted la față, cu privirea obosită. Nu mai are muștățile triumfătoare de cari s'au ocupat atât de mult gazetele pe vremuri; ele sunt pleoștite, rare și parcă obosite și ele de atâta trai. În orice caz, individul e interesant. Parisienii cată la el cu interes.

...Căci acum în toiul verii politica îi cam obosește, și oamenii politici se ocupă și ei de altele. A. Georges Clemenceau bunoară a scris un studiu admirabil asupra lordului Byron, cu prilejul unui volum de scrisori ale poetului apărut de curînd. Prefața dlui Clemenceau e tot ce poate fi mai complet, mai științific și mai profund asupra vieții romanticului englez. Și asta mă face să mă gândesc în ce cinste e ținută în Franța poezia și arta în general. Oamenii de stat francezi sunt cei dintâi cari o venerază și se inclină în fața ei. Știi d'voastră că, cu vre-o câteva săptămâni înainte de tragicul său sfârșit, bietul Berteaux, fostul ministru de război, a ținut o conferință despre Beethoven și Bach la universitatea revistei *Les Annales*? Răposatul a găsit că nu este nedemn pentru un ministru să însuflească mințile tinere entuziasmul pe care l simțea el pentru acești doi geniali compozitori, căci d. Berteaux a fost în viața sa un mare amator de muzică. Și dupăcum vedeți, d. Clemenceau, un eminent om de stat, gloriifică și el într'un studiu adânc pe un mare poet. Asta mi-aduce aminte că acum câțiva ani, un om politic român, a avut într'un discurs sau nu-mi aduc bine aminte cu ce prilej, o frază nenorocită la adresa gazetărilor și a scriitorilor în general. Politicianul bucureștean și-a arătat tot disprețul său aristocratic față de acei cari scriu pentru bani. Butada dsale a avut însă o urmare

*) O, cea mai curată urmare a celei mai mari descoperiri! — Binecuvântarea ce până acum trebuia mereu să se coboare — Pentru întâia oară s'a nălțat în văzduh!
»Pulvis es...« zice Biserica fragilului muritor. — Dar așa de sus s'a urcat acest grăunte de țărână, încât pentru a-l binecuvânta, trebuie să-l cauți prin ceruri!

fericită; ea a provocat unul din cele mai scâteitoare, și mai mai generoase articole ale dlui Virgil Arion, acest distins scriitor. Și grație acestui articol îmi mai amintesc eu de butada politicianului din Regat; altfel demult aș fi uitat-o!

..In curând oamenii de stat francezi vor avea un minunat prilej să arate calitățile lor artistice și dragostea lor patriotică. Acum o lună s'a serbat în orașul Orleans aniversarea morții Jeanei D'Arc, eroina populară a Franței; peste puțin se va sărbători la Rouen milenarul Normandei. Sunt tocmai o mie de ani de când acest popor viguros, eroic și voluntar s'a alipit Franței propriu zise; o mie de ani de când bogata și frumoasa regiune a Normandei a dat patriei mume atâta viteji și oameni de geniu; o mie de ani de când orasul Rouen constituie unul din cele mai prospere orașe ale Franței. Ca și Nürnbergul, Rouen-ul prezintă cel mai pitoresc amestec de medievalismul cel mai curat și de modernismul cel mai complet. Orașul natal al lui Corneille, al lui Géricault și al lui Flaubert se pregătește de o mare și strălucitoare sărbătoare. Se organizează cortegiuri istorice din cele mai interesante. Cei mai iluștri artiști contemporani ai Franței, lucrează la decorarea orașului; poeții și scriitorii compun ode în cinstea Normandei; miniștrii pregătesc discursuri; președintele Fallières va asista în mod oficial la serbare.

Vă puteți închipui aspectul feeric pe care-l va avea Rouen-ul, noaptea, când facele vor lumina înguste străzi și admirabilele catedrale medievale, când cortegiurile istorice vor străbate călare orașul în costumele și sunetele marșurilor de demult — pe deoparte — iar pe de alta largile străzi moderne luminate cu electricitate, automobile și aeroplanelor zilei de azi, și în sfârșit, cei mai înalți demnitari ai Republicei, în haine negre și decorați, cetind discursuri prin cari vor proslăvi virtuțile cetățenești ale nobilului popor normand. Citesc prin gazete că o mulțime de străini, în majoritate Danezi, Suedezi și Englezi, în vinele cărora curge un sânge înrudit cu cel normand, au închiriat toate casele și hotelurile disponibile din Rouen, pentru vremea serbărilor ce vor avea loc acolo. Vă asigur, că va fi frumos!
C. R. B.

INFORMAȚII.

A R A D, 9 Iunie n. 1911.

— **Iubileul universității din Iași.** Dl Dr. Gh. Bogdan rectorul universității din Iași, a fost primit Duminecă în audiență de către rege. Regele a promis din nou că va veni la jubileu cu întreaga familie regală și a spus că și face o adevărată sărbătoare de a azista la aceste serbări ale învățământului nostru superior. S'a interesat de statuia lui Cuza-Vodă și Kogălniceanu și a spus că este foarte vesel că s'a aplanat incidentul și că statuia marelui domnitor Vodă-Cuza se va așeza în piața Unirei. Regele s'a interesat de străinii cari vor veni la serbări și a atras atenția că trebuie ca străinii să fie găzduiți pe la dnii profesori, iar nu pe la hoteluri, pentru ca să aibă tot confortul cuvenit.

— **Conflictul sinodal din România.** Din București se anunță: În ședința de Miercuri a sfântului Sinod, cele două comisii au comunicat rezultatul demersurilor lor pe lângă Mitropolitul Primat și Episcopul de Roman în sensul de a-și da demisia, pentru a curma astfel criza bisericească.

Rezultatul este negativ.

Față de refuzul celor doi prelați de a se retrage din scaun, Sinodul a reînceput desbaterele, intrând în cercetarea incidentului ridicat încă de Sâmbătă de P. S. Gherasim Sașiriu pentru conexarea judecătoarei sale cu aceea a Mitropolitului Primat.

Cu această ocaziune Episcopul de Roman a prezentat un nou memoriu, iar Mitropolitul Primat, luând cuvântul, a cercat respingerea cererii de conexare, insistând ca procesele să

se judece în mod separat, iar procesul l. P. S. Sale să fie judecat cel dintâiu.

Sinodul însă n'a admis propunerea Mitropolitului Primat, și a hotărât conexarea celor două procese, a căror judecare va începe azi la orele 4.

— **Copil cu două capete.** Din Toplița-mână ni-se scrie: Soția lui Constantin Trup din Toplița-română a născut Marți dimineață o fetiță moartă, cu două capete.

Până la grumaz, trupul era sănătos. Capul avea, însă, două fețe cătră cele două urechi. Fiecare față avea ochii, gură, nas și urechi.

— **Aviația în România.** Ministerul de război din București a luat hotărârea să dea imbold studiului aviației în armată. S'a decis ca să se construiască la aerodromul dela Chitila șase aeroplanelor sistem „Farman” pentru uzul școlii de aviație militare.

E vorba ca la manevrele mari ce se vor face la toamnă în Moldova să participe și ofițerii aviatori, cari să facă zboruri de recunoaștere.

Proiectele militare în comisii. Ieri dimineață s'a continuat în ședința comisiei de batere a proiectelor militare. Au vorbit și comisiile proiectelor iuștii Bakonyi și Szabó, aducând și ei argumentele cunoscute deja.

»**Liga votului universal.**« Sâmbătă seara avea loc o ședință a Ligii pentru votul universal cu scop ca să se îndeplinească locul de președinte, rămas vacant prin moartea baronuluiffy. Comitetul permanent a Ligii va propune gerea lui Justh Gyula, care are toate șansele reușite.

— **Mulțumită publică.** În numele creștinilor bisericești gr. or. române din Vâlcea exprimăm și pe această cale cea mai vie mulțumită și recunoștință marelui nostru bisericesc cător Prea O. D. Vasile de Stroescu pentru frumosul dar de 200 cor. ce a avut întru voința a-l da în scopul reparării bisericii noastre.

Vâlcele (Elöpatok) în 26/8 Mai 1911.

Dumitru Soiu, par...

— **Holera în România?** Adevărul scrie din Constanța: Astăzi dimineață a sosit din Constantinopole vaporul „Principesaria” cu 131 călători și 72 marinari având tendință de sănătate brută în care se menționează că în acel oraș s'au ivit mai multe cazuri de holera.

Dl Dr. Talășescu medicul portului a luat imediat măsuri pentru desinfectarea întregului vapor și a pasagerilor, prin etuvă, luându-se odată dispozițiunea ca toți pasagerii să fie supuși supravegherei medicale timp de câteva zile.

În același timp a intervenit la direcția sanitară a serviciului sanitar ca să interzică portarea fructelor, legumelor și a peștelor venite din Constantinopole, dispunându-se închiderea portului Mangalia.

Astăzi, cu trenul de dimineață, a sosit în localitate dl Dr. Slătineanu inspector sanitar pentru a lua măsuri preventive ca să se evite holerică să nu fie răspândită și la noi.

Orașul Constantinopole a fost interesat de teribilul flagel de un soldat bolnav. Ziua de 26 Mai st. n. din Samsonn (Așch) unde holera bântue cu furie.

— **Dl Calmuschi la Orăștie.** Tinerul actor comical Calmuschi, cunoscut de publicul nostru din trecerea pe la noi în orașul tatei dlui Z. Bârsan, — după ce a dat o reușită reprezentație la Blaj și aiurea, s'arată ieri la Orăștie, și va da Duminecă de Rusalii sara, o reprezentație de comedii, mai ales comice, în prînzătorul Central.

— **Holera în comitatul Aradului?** S'a auzit a murit ieri o fată *Persida Vanda* cu simptome de holera. Medicul de plasă

datele cele mai severe măsuri pentru izolarea celor cari au stat în atingere cu fata.

Intestinele moartei au fost trimise la Budapesta, pentru a fi supuse unei analize chimice.

— **Fundație regală.** Cu prilejul inaugurării monumentului regelui Victor Emanuel la Roma, M. S. Victor Emanuel II a făcut o donație de 500.000 lei Azilului Savoia din capitala Italiei.

În acest azil li se dă adăpost și educație copiilor, fără distincțiune, locul nașterii, abandonati în Roma.

— **Coloniile jidovești din Palestina.** În parlamentul otoman, deputații Ierusalimului și Damascului au adresat câte o interpelație guvernului în chestiunea coloniilor jidovești din Palestina. Numiții deputați au arătat cum se cresc mereu jidovii în Palestina, au constatat că numărul lor se ridică la 86.000 au arătat că alianța israelită din Paris susține o politică comercială în Jaffa de unde se face pagandă jidovească, că ovreii coloniști nu supun legilor otomane, ci din potrivă își tribunează lor cari judecă în toate chestiunile penale și de ordin administrativ, că în aceste colonii jidovești formează un stat independent în cadrele împărăturcești. Tot acești deputați au recunoscut că activitatea comercială ale jidanilor cari după activitățile lor, au o frumoasă înflorire economică. Ei au în părțile acele cele mai bune regiuni, cari le aduc venite de milioane și ei susțin cel mai mare comerț de poame. Gazetele jidovești numesc caraghio să înțelegă interpelația deputaților otomani, pen- că deși sânt adevărate toate spusese lor, coloniștii ovrei, cari ar fi emigrat în Palestina din Rusia și România, sânt cei mai loiali și ai sultanului.

— **Turul Europei în automobil.** Miercuri dimineața Bucureștiului, au avut prilejul să observe pe străzile Capitalei, o frumoasă trăsură în automobil, care purta în față două steaguri române. În câteva rânduri, frumoasa trăsură a parcurs distanța dintre centrul orașului și șoselei, smulgând admirația numeroșilor oameni cari își fac obișnuitele preumblări pe șosele.

Dintre cei mai pasionați turiști din Mannheim dnii Andreas Adler și Ștefan Adler, proprietari, însoțiți de d. dr. Marcovici, medic de poliție, doctor Iulius Segoe și doctor Okenheimer, originari din Mannheim (Germania), au întreprins o lungă și interesantă călătorie în sudul Europei.

Automobilul condus de un abil șofer, plecat din Mannheim, a parcurs în acest voiaj, orașele Stuttgart, Ulm, Augsburg, München, Nürnberg, Laibach, munții Tauern, Triest, Fiume, Budapesta, Temesvár, Brașov, Predeal, și a ajuns în ziua de 23 Mai la București, parcurend în total o distanță de 4774 kilometri cu automobilul Benz 60 H. P.

Pe această lungă și obositoare rută, a făcută numai în 12 zile, în care timp, turul s'au oprit în diferite localități spre a le vizita.

După mai multe preumblări prin capitala țării, turiștii au părăsit ieri Bucureștiul, îndreptându-se spre Craiova, de unde au luat drumul către Virciorova, punctul prin care au trecut din țară spre a-și continua voiajul mai departe.

Special rezistența automobilului, care n'a avut nimic în cursul acestui peripețios voiaj, a interesat în deosebi pe toți cunoscătorii.

— **Maimuțe cari vorbesc.** Profesorul american Carnier se o cupă de ani îndelungați, cu maimuțele, cari după dânsul, sunt animale care să învețe orice limbă. A făcut în Africa, de unde s'a întors cu un exemplar de orangutan și cimpanz, pe cari

i-a și învățat să vorbească în limba engleză. Astfel cei doi prietini își exprimă dorințele englezește. Profesorul va ține în curând o conferință, la care va produce dovezile despre această capacitate a maimuțelor de a putea vorbi.

— **Testamentul lui Iohann Orth.** Testamentul dispărutului arhiduce Iohann, a ajuns în publicitate. Cuprinde dispozițiile luate referitor la averea sa, pe care o lasă pentru scopuri de binefacere, asigurând o rentă și fostei lui „tovarășe de viață” după cum numește pe Ludmilla Stubel, femeia, pentru care abdicase de rang. Cere, ca înmormântarea lui să se facă fără pompa datorită unui arhiduce.

— **Explozie în fabrica de gaz din Simmering.** Din Vin Viena se anunță că fabrica de gaz a orașului Simmering a explodat cazanul. Victime nu sânt, Paguba ca zece mii de coroane.

— **Catastrofa unor lucrători.** Șase lucrători dela calea ferată Esraque—Miramar (Franța) au căzut victime unei explozii de dinamită, folosită la nivelarea unui deal.

— **Holera.** Holera pare a amenința din nou Europa. Cazuri izolate au determinat autoritățile tuturor țărilor să ia măsuri preventive contra lăptirii ei. Cele mai nouă cazuri de contaminare se anunță din Triest. Aproape de granița Tirolului s'au ivit două îmbolnăviri urmate de moarte. Autoritățile au introdus carantina la lucrurile ce vin din Italia, unde sau semnalat deasemenea mai multe cazuri.

Bănuind în iarnă holera și în Ungaria, ministrul de interne a trimis o ordinațiune tuturor comitatelor, ca să ia toate măsurile de lipsă pentru combaterea acestui flagel, care a avut atâtea victime în iarnă.

— **Greva internațională a minerilor.** Europa e amenințată de un fapt fără precedent în analele luptelor muncitorești. E vorba ca pe lângă șoferi și marinari, să se declare greva internațională a minerilor din toată Europa.

Se crede că Germania va da semnalul acestei greve.

Greva aceasta pare inevitabilă din pricina conducătorilor minelor de cărbuni din Germania, cari au refuzat categoric să acorde sporirea de 15 la sută asupra actualelor salarii, așa cum au fost cerute de lucrători.

Sache, președintele federațiunii minerilor germani, privește viitorul cu mult pesimism și după el, greva minerilor germani e sigură.

În acest caz comitetul internațional se va întruni în vederea de a se decide atitudinea pe care trebuie s'o adopte pentru a veni în ajutorul muncitorilor germani. E de prevăzut că greva generală internațională va fi decretată.

— **Noul rector al universității din Budapesta.** Noul rector al Universității din Budapesta, pentru anul școlar 1911—12 a fost ales profesorul de științe naturale, Dr. Izidor Fröhlich.

— **Mare cutremur de pământ în Mexico.** Ieri dimineața, orele 4, un puternic cutremur de pământ s'a simțit în orașul Mexico, cutremurul a durat cam șase minute. După telegramele laconice de azi, cutremurul a avut un număr de 200 de victime. Toți cam atâția au rămas cu grave leziuni.

În timpul duratei cutremurului s'a produs mare panică în oraș, înpopulat de mult streini, cari veniseră să participe la intrarea triumfală a șefului revoluționarilor a lui Madero. Becurile electrice s'au stins cu toate, înmormântând orașul în întunec.

Guri adânci se vedeau desfăcute pe străzi, așteptând parcă noi victime. Edificii multe s'au prăbușit, între ele și vestita catedrală San-Dominguez. Mai multe victime a cauzat cutremurul în o cazarmă de artilerie, unde și-au pierdut viața 70 de soldați. Apoi într'un pension de fete, a cărui edificiu prăbușindu-se, a

îngropat între ruine peste 40 de fete. Lucrările de salvare s'au început îndată după catastrofa. Paguba este mare.

Cu toate acestea primirea lui Madero s'a făcut cu mare însuflețire. Madero a intrat în oraș pe la orele 12. Poporul la aclamat frenetic.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cismădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x S'a deschis Filiala neîntrecutei fabrici de ghete anatomice Moskovits. Arad, Piața Libertății Nr. 18.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

Situațiunea agricolă. După raportul ministerului de agricultură dela 24 crt. starea sămănăturilor e cu mult mai favorabilă, decum să credea în urma înghețului recent. După ploile din primele zile ale lunii Maiu a urmat timp frumos și temperatura s'a urcat la 25—30 de grade. Timpul acesta a avut foarte bună influință asupra sămănăturilor, așa că, cu tot timpul nefavorabil din Aprilie, plantele s'au dezvoltat așa de bine, cum nu s'a așteptat. Prin 16—18 Maiu vânturile reci și în urmă ploile au răcit însă temperatura în așa mod că prin 20—22 i. tr. în multe părți ale țării, dar mai ales în ținuturile muntoase din nord și nord-est, noaptea a fost îngheț iar dimineața brumă care a stricat mult porumbului, cartofilor, viței de vie și sămănăturilor din grădini. Cu toate că încă nu se poate defini paguba, totuș se speră că aceasta nu e așa de mare după cum se credea, deoarece plantele întărite de timpul favorabil de mai înainte au putut rezista destul de bine răcelii. În ținuturile muntoase în urma scăderii rezezi a temperaturii a și nins, mai ales în comitatele Liptó, Szepes, Alba-inferioară și Csik. În unele locuri a căzut și grindină amestecată cu ploaie, dar acesta a făcut puțină pagubă. Grindină fost prin comitatele Pozsony, Somogy, Tolna, Fejér, Borsod, Ugocsa, Cluj și Alba inferioară. Cu toate că în urma ploilor din Aprilie pământul a avut umezeală destulă, totuș ploile din Maiu nu au stricat, decât nutrețurilor cosite.

În urma timpului favorabil de acum sămănăturile s'au îmbunătățit așa că în scurt timp nu se va mai resimți paguba făcută de frig, ba poate aceasta le-a și folosit bucatelor, pentru că le-a împedecat de a se dezvolta prea de timpuriu.

Grâul în cea mai mare parte a țării se dezvoltă foarte bine, e foarte des și de culoare verde închisă. În părțile sudice deja dă în spic și peste tot promite o recoltă bună. În unele locuri pare că se arată și pete de rugină. Între Murăș și Tisa pe moșiile mari cultivate mai fără îngrijire e rar și slăbuț. În comitatele ardelenne sămănăturile s'au mai recules și progresează acum binișor, cu toate că în unele locuri sânt cam rare.

MOBILE

cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru dormitor
sufragerie
locuște, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

Săcara. Sămănăturile de săcară în decursul lunii lui Maiu s'au desvoltat mult. În tinuturile sudice a înflorit deja mai peste tot locul, pe când prin alte părți acum înflorește. Pe unde a apucat înghețul acesta din urmă sămănăturile tocmai în floare, la acestea se vor resimți desigur efectele înghețului, dar mai este și aici încă speranță de îndreptare.

Orzul de toamnă acum înflorește în cea mai mare parte. Sămănăturile sunt în general frumoase. Înghețul din urmă a cauzat desigur și aici pagube, dar încă nu se poate constata mărirea acestora. Orzul de primăvară se desvoltă foarte frumos. E foarte des, dar pe alocurea — în urma ploilor celor multe — e c'ăm năpădit de rapiță sălbatică.

Ovăsul încă se desvoltă bineșor, dar timpul rece din urmă îl cam ține în loc și simte lipsa de căldură și de soare.

Rapița e înflorită și se arată destul de bună, deși în multe locuri cam rară.

Porumburile în general sunt multămitoare. Se sapă acum pentru întâioară. Prin comitatele ardeleni se simte în multe locuri încă lipsă de ploaie.

Cartofii au răsărit, la șes peste tot locul și înghețul nu le-a prea stricat, pe când prin locurile mai muntease stricăciunile sânt mult mai simțitoare. Sămănăturile de grădină sânt frumoase. Ploile din Maiu le-au făcut mult bine.

Napii de zăhar și de nutreț, acum să sapă și se prezintă bine.

Nutrețurile măestrite ca: luțerna și trifoiul s'au cosit deja aproape peste tot locul în țară, și recolta este bună, ba pe alocurea chiar abundență, mai ales luțerna.

Fânățele sânt frumoase și recolta de fân este în general multămitoare.

Pășunile asemenea s'au îndreptat în urma ploilor din urmă și vitele au nutreț destul.

„Rev. Econ.“

Expoziție de oi în Jina. Conformându-se programului său de lucru, Comitetul central al »Reuniunii rom. agricole sibieniene«, a adresat primăriei comunale din Jina în cauza expoziției de oi (a 2-a) ce dorește a o aranja acolo, următoarea rugăminte:

Onorabilă primărie comunală:

Cum poporațiunea din Jina și din comunele învecinate se îndeletnicește aproape numai cu prăsilă oilor, ce formează, așa zicând, singurul izvor de câștig pentru coperirea numeroaselor trebuințe ale țaranului nostru, — am crezut că este folositor să luăm înțelegere cu oierii noștri din partea locului, atât în ce privește cultura rațională a oilor peste tot, cât și cu privire la soiurile mai alese de oi, dar cu deosebire în privința valorii lânii și a celorlalte produse ale oilor.

La acest lucru am putea ajunge cu mai multă ușurință aranjând, precum o făcusem la 1903 în comuna Poiana, în comuna Jina o expoziție de oi de prăsilă, la care să fie admise și oile proprietarilor din comunele învecinate și la care am împărți drept premii suma de 200—300 cor. cum și eventuala sumă, pe care onorabila primărie și celelalte așezăminte (comuna bisericească, băncile etc.) din Jina și din comunele admise cu oile lor o ar vota din mijloacele bănești ale lor pentru acest scop.

Dorința noastră este ca expoziția să se aranjeze în una din zilele de sărbătoare, pe care Dvoastră o ați designat.

Comunicându-Vă acestea, îndrăznim a Vă ruga să binevoiți a convoca o conferință a fruntașilor din Jina și din comunele învecinate, în care să se hotărască dacă proprietarii sunt învoiți cu ținerea expoziției: ziua ținerii, comunele cu oile de admis la expoziție, să se numiască persoanele care ar avea să formeze juriul expoziției; să se instituie un comitet aranjator local și comitete speciale în fiecare comună, care ar avea să facă de cu vreme preparativele necesare, să facă propagandă pentru participare și să se adreseze către așezămintele din comune cu rugări pentru crearea de premii, cari eventual să poarte numele așezământului etc. etc.; să corecteze programul primei expoziții de oi, ținută în Poiana care să ni-se remită.

Bune servicii s'ar aduce cauzei ce ne preocupă dacă din prilejul expoziției ni-s'ar pune la dispoziție o corsemnare despre statul oilor, as-

zăi în proprietatea locuitorilor din comunele admise, însoțită de părețile celor competenți în cauza urcării aranzilor, împuținării pășunelor și a greutăților vamale.

Despre cele efectuate On. Primărie să binevoiască a ne vesti cu posibilă grabire și pe noi spre a putea face și noi de cu vreme publicațiunile neapărate.

Fiind ai Onoratei Primării cu frățească dragoste.

Sibiu, 27 Mai 1911.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucața,
president.

Vic. Tordășianu,
secretar.

DICȚIONARUL

Studii științifice. Este titlul unei interesante și instructive broșuri a dlui G. Todica. Sub titlul acesta vor mai apărea încă trei broșuri în anul acesta. Abonamentul pentru toate broșurile este 6 cor. cari se pot trimite pe adresa dlui Todica în Geoagiu-Algyógy (comitatul Hunedoara). Reproducem aici prefața volumului.

În asemănare cu a altor neamuri, activitatea noastră intelectuală, sub raportul pregătirii social-economice se reduce la foarte puțin. Cu excepția unor conducători și funcționari de bancă, a unor avocați și a profesorilor unei școli comerciale, ceilalți intelectuali ai noștri nu au nici o educație economic-financiară. La alte neamuri, la Evrei bună-oră, cunoștințele aceste fae parte întregitoare din cultura generală. Completarea educației, în acest sens, ni-se impune și nouă. Împrejurările grele, în cari ne ducem traiul, ne aversează din ce în ce la oțelirea forțelor proprii, la considerarea trebuințelor reale și practice ale vieții.

Câteva fascicule, formând anul II. al publicației mele Studii științifice, sânt menite răspândirii acestor idei și discuției unor probleme de interes pentru activitatea noastră economică în viitor.

Mulți vor întreba: ce rost va amănunțimile în unele chestii și nici o amintire despre altele?

— Rost educativ, voi răspunde. Mai bucuros înbrățșez chestii puține și le fac perceptibile cu mijloacele ce-mi stau la îndemână, fie și cu poezii, decât să tescuse în câteva coale toate chestiile economice-financiare dela trebuințe și până la mișcările socialiste de astăzi.

În viața zilnică sântem puși în fața atâtor probleme de interes vital, cari ne zăpăcesc cu înțelesul lor, ascuns pentru mintea noastră nepricepătoare. De câte ori nu se aude și nu se scrie despre scrisuri fonciare, despre cartelul lemnului, cartelul cimentului, despre etalonul bancilor de emisiune, despre regularea valutei și paritatea ei, despre plata în numărar, despre vama protecționistă, despre trustul de oțel, trustul de petrol și alte multe.

Cei mai mulți ee înțeleg din ele? Când colo, ne năcăjim că bunăoară »Albina« nu acoardă împrumuturi ipotecare mai multe și mai ieftine decât Sașii. Ne pomenim că se scumpesc scândurile, cimentul, sticla, zahărul, ferul, petrolul. Mai citim despre înfocatele discuții din Parlament »supra prolongirii privilegiului Băncii Austro-Ungare, despre lupta guvernelor contra societății americane Standard Oil. etc. etc. Observăm și simțim efecte, fără să pricepem cauza lor!

Nu zic, prin aceasta, că nu ar avea cei mai mulți »învăpăiați rîvnă« de a se lămuri. Dar »lipsa unor scrieri potrivite nepăsători îi face pe dânsii«. Broșurile portative străine, ca cele de Fuchs și Borghit din Sammlung Göschen, ori de Wildner din Stampfelle Tudományos Zsebkönyvtár, gem de definiții obșoare, fără să fie cu destulă atenție la aplicațiile practice.

Iată deci rostul volumașelor din acest an al publicației mele. Plecând din considerații practice, scriu tot pentru viața practică. De dragul educației, să nu mi-se ia în nume de rău dacă usez de anumite mijloace intuitive, neobișnuite în scrieri economice.

POȘTA REDACȚIEI.

Arad. Cele ce scrie autorizatului despre procesul de »agitație« a directorului său Goldiș sânt minciuni. Dl director, rivalul lui Mangra, n'a »agită împotriva Ungurilor«, cum minte »Românul«. Procurorul a pornit proces numai pentru »instigație la delict« (vétség elkövetésére való felhívás, eredmény nélkül).

Măria Sa a fost întotdeauna prieten cu Ungurii, dar reclama cu procesul de agitație îi place..

Că ceace scrie în ziarul său e dară minciună. Dar o minciună mai multă sau mai puțină la Măria Sa nu mai trage la cumpănă.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichia și 1911.

BEISZ

MIKSA

fabrică

MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14

(Lângă Apolo).

Prima Societate de Credit Funciar Română din București.

ANUNȚ.

Se aduce la cunoștința dlor detentori Scrisuri Funciare rurale 5% precum și alora care au depuse sau consemnate la menea valori, că preschimbarea titlurilor cărora li-se termină cupoanele la 1 Iunie 1912, se face de pe acum în zilele de luni și Sâmbătă dela orele 8^{1/2}—11^{1/2} a.m. Ghiseul Serviciului Verificării Cupoanelor și Scrisurilor funciare, unde se vor găsi alte titluri cu mai multe cupoane.

Scrisurile de preschimbare sunt cele în prima serie și poartă numerile:

cele de 5000 Lei dela No 1—750
» » 1000 » » » 1—3512
» » 100 » » » 1—5720

Direcțiunea

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără poltă“
CLUJ-KOLOZSVÁR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie)

Pune dinți și cu plătire în rate pelângă garanți de...

Dentist in Cluj.

Pentru sezonul de primăvară

Recomand magazinul meu bogat asortat în

pălării

albituri, cravate și mișcări

Mare asortiment în pălării de băieți pelângă prețuri fixe. Totodată recom

atelierul meu de blănării

pentru efectuarea a totfelul de lucruri ce cad în bransa aceasta pelângă prețuri moderate și serviciu prompt

Cu deosebită stimă:

Joan Bálint (János)

Timișoara-Fabric. Palatul orașului

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

au adevărat ca cel mai sigur remediu fără
nici o injecție, contra pleuragiilor subite
și cronice. O cutie cu instrucția aplică
conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul re-
mediu sigur contra slăbirei și impotenției
funcționale sunt renumitele capsule în-
văritoare ale Drului Timkó, sticla costă
10 cor. și se trimite contra ramburs dela
Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

S'a deschis

ad, Piața Libertății No 18.

Cele mai ecs-
celente instru-
mente pentru
săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază
VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în
H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca
Nu trebuie să anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele sale.
PRIMLUCRĂTOR MILOCEȘTE.
Recomandă și mașini pen-
tru împletitul de sârmă.
Catalog de prețuri gratuit și franco
PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Invenție Nouă. Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, ma-
cină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se în-
vârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat
de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă
garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane

Face aparate pentru desfacerea sămânței
de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu
mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în ma-
șina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile
să se întrebe la

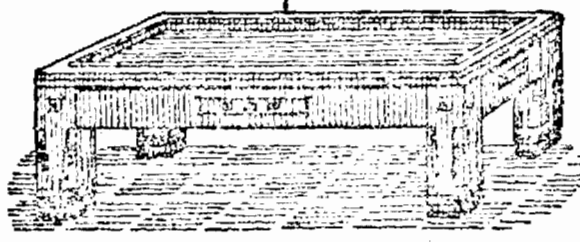
Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța
trifoiului și atelier de reparat mașini în
Nagyvárad, Villanytelep mellett.

— Premiul la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliarde și timpărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.
La cerere trimite instalatorul de biliarde și în
provincie. — Ține mare asortiment de biliarde
noui și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată
la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

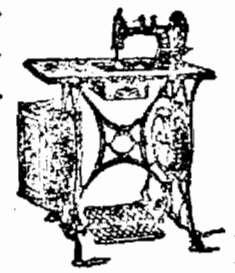
Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din
loc și provincie, atelierul său me-
hanic aranjat de nou, unde primește
comandă și reparări de lucruri
ce aparțin în branșe precum mașini
de cusut, de scris, biciclete și
gramofone etc. Utensiliile acestor
mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectu-
ază repede și prompt.

Tolstoi. 32

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

...tari petrecuseră noaptea în casă, se adu-
...acest salonaș, aproape întreg îmbrăcat cu
...mobilat cu măsuțe aurite. Acolo îi plăcea
...să se retragă când se dădeau baluri, căci el
...ansa și prefera să se izoleze și să privească
...ce veniau aci să-și oglindească în pereți,
...or elegante și scânteietoare de petre scumpe.
...nu era acum luminat decât de două lumă-
...masă cestile și paharele se îngrămădeau
...căzări nu vedeai toalete de sărbătoare ci
...adate, formate din persoane de toate condi-
...pneau între dânsele; lăsând să se vadă în
...t, în flece vorbă, că erau cu toții preocupați
...să se întâmple eveniment ce va avea loc în curind în
...amerei celei mari. Lui Pierre îi era foame,
...nimic în gură. El își căută călăuză din
...văzu strecurându-se în salonul de alături
...cneau prințul Vasile și prințesa Catișa. Cre-
...ligat s'o urmeze, el se ridică și o găsi cer-
...cea mai în vristă din prințese.

...mi voe, Doamnă, să știți și eu ce este și
...este necesar, vorbi Catișa cu un ton iritat
...cea clipă când trintise ușa cu mânie.
...prințesa, răspunse cu blândețe Ana
...punându-i-se în drum... va fi cred, foarte

penibil pentru bietul d-tale unchiu; el are nevoie de
odihnă... și e rău să i-se vorbească de chestii lumești,
când sufletul lui e gata să...

Prințul Vasile, infundat într'un fotoliu, cu picioa-
rele încrucșate, după obiceiul său, părea a nu acorda
decat o mediocră atențiune certei dintre cele două
dame; dar obrazii lui agitați în toate sensurile, dove-
deau o emoțiune ascunsă.

— Ascultă, dragă prințesă. Ias-o pe Catișa să facă
ca; știi cum o iubește contele...

— Nici nu știu ce conține, reluă Catișa, întorcân-
du-se spre el și arătând portofelul ce ținea între de-
getele ei crispate. Știm numai că adevăratul testa-
ment e în sertarul biroului; aci nu se găsesec decât
niște hârtii uitate...

Și ea făcu un pas ca să scape de prințesa Dru-
betzkoî care, dintr'o săritură, i-se puse iar în cale...

— Știu, știu, scumpa și buna mea prințesă, răs-
punsese ea, apucând portofelul cu o putere care dovedea
ferma ei intențiune de a nu-l mai lăsa. Scumpă prin-
țesă, te conjur, menajează-l...

O luptă avu loc între ele. Catișa se apăra în tăcere,
dar simțea că torentul de injurii era gata să izbuc-
nească dintre buzele ei strânse, în vreme ce glasul
dulceag al dușmanei ei își păstra calmul, cu toată vio-
lența luptei.

— Pierre, amicul meu, apropie-te, strigă Ana Mi-
khailovna. Nu e de prisos în acest consiliu de familie,
nu e așa prințule?

— Ei ce, vere, nu răspunzi nimic? Și de ce taci
când vezi că lumea se amestecă în afacerile noastre,
fără să respecte măcar pragul camerei mortuare!...
Intrigant! murmură Catișa cu furie, trăgând portofe-
lul de partea ei.

Violența acestui gest, o clătina pe Ana Mikhailovna,
fără s'o facă totuși să dea drumul marochinului.

— Oh! făcu prințul Vasile cu un accent de reproș.
Și se ridică.

— Dar asta e ridicol, dai drumul, îți spun!
Catișa ascultă; dar cum adversara ei se încapățina
să păstreze portofelul.

— Și d-ta să-i dai drumul; iau toate asupra mea;
merg să-l întreb... sunteți mulțămite?

— Dar, prințe, după sfânta ungere, lasă-i un mo-
ment de odihnă! Care e părerea d-tale? se adresă ea
lui Pierre care privea, aiurit, obrazii inflăcărați ai Ca-
țișei și chipul sbuciumat al prințului Vasile.

— Nu uita că ești răspunzătoare de consecințe,
spuse cest din urmă cu un glas sec. Nu știi ce faci...

— Oribilă femeie! strigă deodată Catișa aruncân-
du-se asupra ei și smulgându-i în sfârșit portofelul.
Bătrînul prinț plecă capul și brațele îi căzură dea-
lungul corpului.

În aceeași clipă ușa misterioasă, care fusese de
atâtea ori deschisă și închisă, fără șgomot, în timpul
acestei nopți lungi, se deschise cu putere și a doua
din nepoate, cu mâinile împreunate și nebulă de groază,
se avântă în mijlocul lor:

— Ce faceți, bălbăi ea cu desperare; moare și mă
lăsați singură cu el...

Catișa lăsă să-i scape portofelul; prințesa Drubetz-
koî se aplecă repede, îl ridică și dete fuga cu el în
mână.

(Va urma).

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5

ANUNȚ!

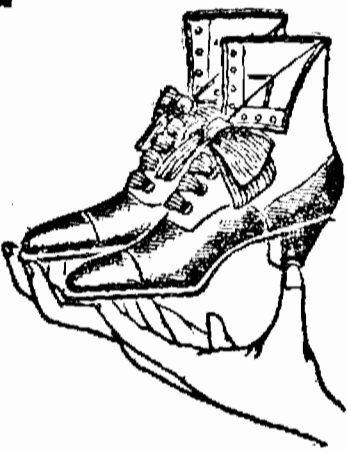
Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu **toffelul de costume**, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costume pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și **cioboate** pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparatură se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Johann Spiler fabricant de cuptoare de lut.

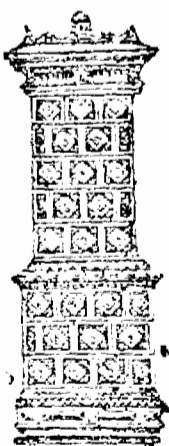
Sibiu-Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on. public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cuptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fiert cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Frații Weber

lăcătuși pentru edifice și constructori de apaduc

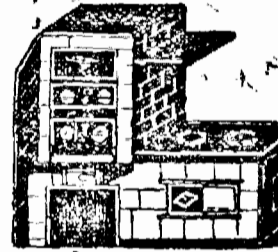
Timișoara-Fabric, Str. Távirda 26a.

Primim orice lucru, ce se ține de bransa aceasta precum reparatură anume:

**stringerea în fer a zidurilor
porți de fer, îngrădiri**

de morminte, cămine perpetue
vetre de fiert (șparherturi) etc. et

Luăm spre lucrare construirea de apaduc
precum și telefoane de casă și ridicare
parafulgerelor, pelângă un preț moderat
și garanță atât în loc, cât și în provincie

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine.

Mare asortiment
de **tactoane**,

trăsuri

inchise și deschise.

trăsuri cu un cal

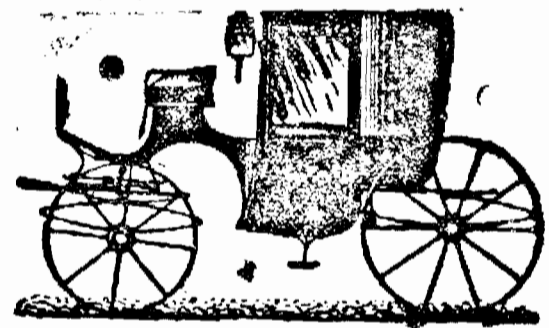
căruțe

pentru economie, lucrate foarte solid, le recomandă

CAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri

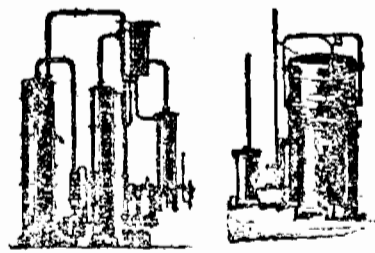
SIBIU-NAGYSZEBEN, str. Șaguna No 19.

Compoziții din cel mai bun material

Friedrich Ohnweiler bărăgar în Szászseben
Ulița Petersdorfer Nr. 10.

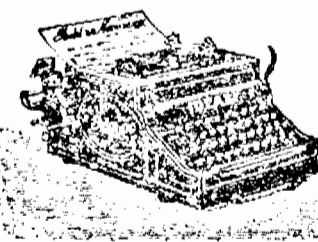
Primește spre efectulare: instrumente de fabricare
spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condese
acestea. Mare magazină. Toffelul de instrumente și lucr
necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hote
birturi, instituțiuni etc.

Vase de fiert cafea,
de spălat și curățit.

Mai departe primește
montarea și reparatură
fântânelor artificiale
lângă prețuri moderate.

Comandele se execută
material de prima calitate

Mașini de scris

IDEAL și ERICA

GRAMOFON

Mașini de cusut VERITA

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive
de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la me

George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihail

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mechanic
Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem
semenea aparate mecanice fine etc. Școală de scris cu

Dacă voîți să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați :

la fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere electrică (fond. la a. 1879) a lui

ASZLOCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri :

— — —	Cârnaț șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
— — —	Rollui șuncă	— — —	Masaio	— — —
— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
— — —	Paranen	— — —	Gottha	— — —
— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete ou slănină	— — —
— — —	Rollui de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
— — —	cu felurite umflături ș.a.	— — —	Rollui de carne	— — —
— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vițel	— — —
— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperoi	— — —
— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexceptionabilă,

Recomandăm prepararea propriei, precum și șuncă de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela 3—8^{1/2}.

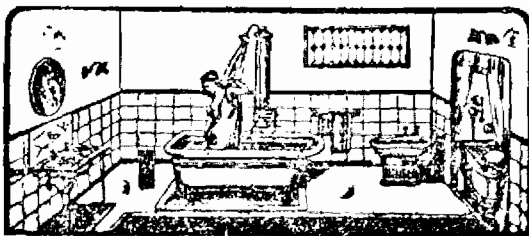
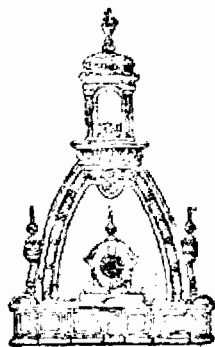
EDUARD LEXEN

tinichigiu și antepriză de instalațiuni
BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru ghiță, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie.

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — —
Engroșiștilor li-se dau rabat.
Depozit bogat în vâni de scăldat, cămine, closete etc.
Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

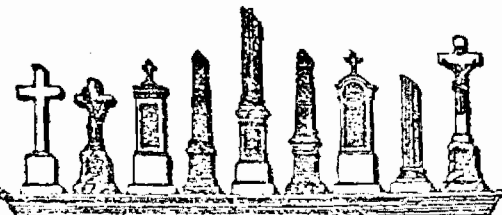
sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

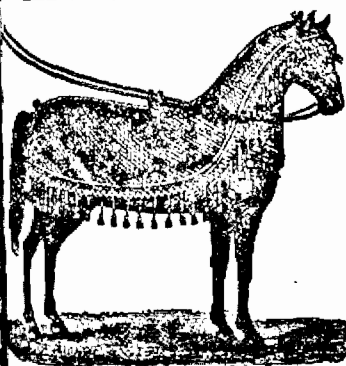
Biroul central:
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

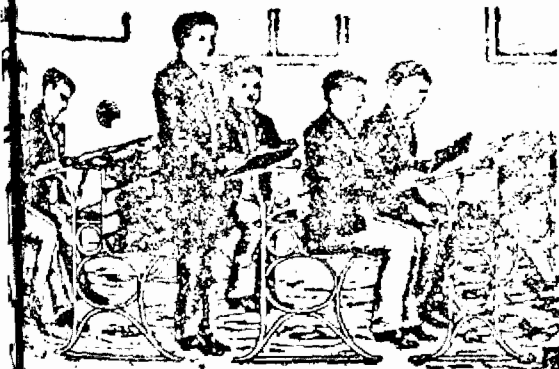

Milan Jorgovits

curelar, șelar și fabricant de geamantane în
Timișoara-Centru
Strada Jenőherczeg-u. 14.
(Lângă muzicantul Braun).
(Temesvár - Belváros).

Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur, magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la călărit, apoi geamantane și geante de diferite calități.
Mai departe recomandă băturile, căpeștrile și biciurile în cel mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul potrivit. — Comandele se execută prompt.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

...telor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

...kolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

STEFAN SLADECK JUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VİRSET

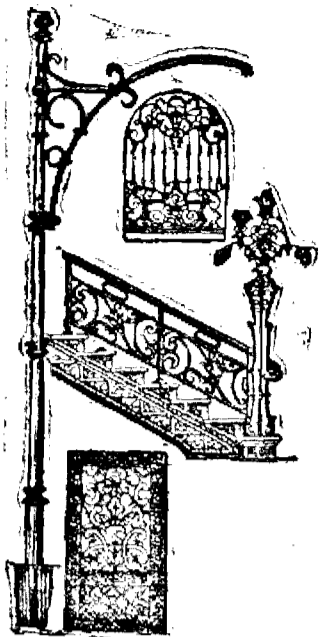
strada Kudritzner No.44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate. —

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. —

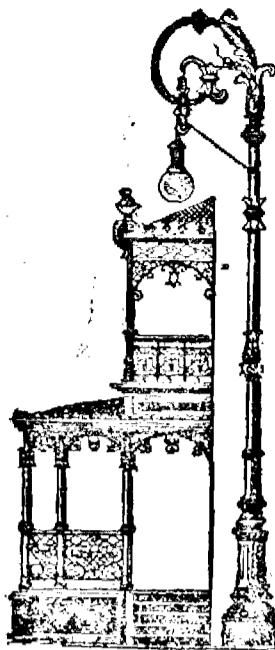
B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvár, Malom-u. Nr. 16.

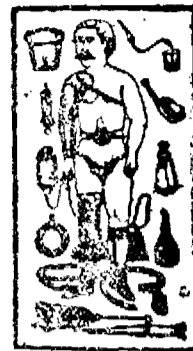
Recomandă

vârteje pentru ferestrii sistem Sultzberger, sunt cele mai bune, reprezentanță pentru părțile ardelen.

In nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări specialiste de faur. gratii și lucrări de fier, etc. etc.

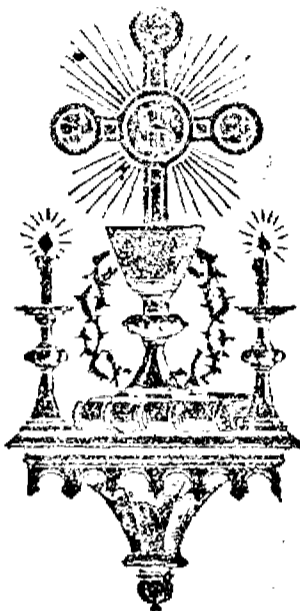
In atenția celor ce suferă de vătămări
Suspensorii, picioare artificiale, ciorci de cauciuc, grade haltere, banda corsete, bandage dianna pentru feme, totfelul de accesorii chirurgicale se cumpăra cu prețuri convenabile

Hercz Sándor

fabricant de mănuși, dagier și depozitar unelte chirurgicale în

Szatmár,
Deák-tér No 2
Comandele din provincie se efectuează prompt.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Ciszădiei 47.

neguțatorie pentru articlile de sticlă, porcelan și metal; fărurii și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești:

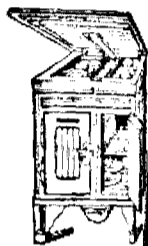
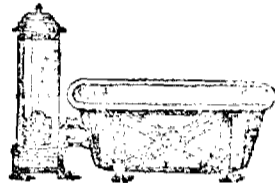
Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de perete de bronz; Candele argintate; Cruce; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.

leftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Dulapuri de gheață

vane de scădat

provăzute cu cuptor de în călzit

Vane de legănat, de șezut și pentru copii cum și orice articole igienice în execuție se află în asortiment bogat, pelângă prețuri venabile. Totfelul de lucrări de tinichea pe clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice

H. M. WOLLNER, Budapesta
Arany János-utca 22/II. (Colțul Bălványi)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în **DEBRECZEN.**

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitate I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre $10\frac{1}{16}$ și $8\frac{1}{10}$ poleite în culoarea nucului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. *Ostrețe din arin rusesc*, pentru cadre în culoarea nucului sau mahonului. *Oglinzi pentru cutii și toaletă.*

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în **Arad, Józseffőhercege-ut No 9, un**

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efectuarea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efectuează prompt.

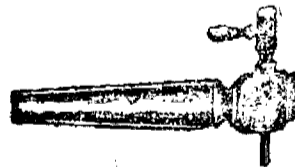
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér

Primește spre efectuare și reparare totfelul de lucrări ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, doșe și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de mână articole p. fumători, cămășuri, spițuri etc.; bile și doșe pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvár, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu totfelul de

încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comandele din provincie, după măsură sau că trimițând o gheată veche care'i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

